

Een vergeten zielzorgenheid

Het rectoraat Judas Thaddeüs te Nieuw-Einde 1964-1982

Door Hans Thissen

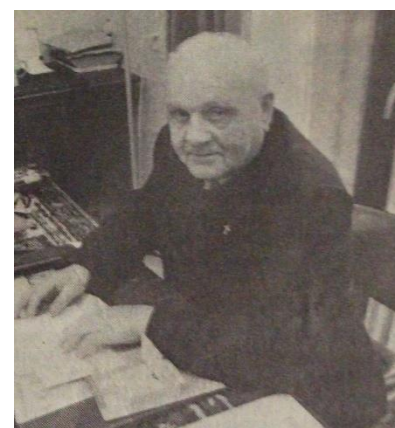
De geschiedenis van het rectoraat Judas Thaddeüs te Heerlen is illustratief voor de gang van zaken bij het oprichten en verdwijnen van Rooms-Katholieke parochies in de Oostelijke Mijnstreek in de periode van de sluiting van de mijnen. De bedoeling van deze bijdrage is om te voorkomen dat het bestaan van dit rectoraat in de vergetelheid geraakt.

Oprichting

Voor de oprichting van het nieuwe rectoraat werden de leden van de congregatie der Lazaristen (*Congregatio Missionis*) ingeschakeld. Deze congregatie werd gesticht door H. Vincentius a Paulo in 1625, een congregatie van secularen, die zich onder andere bezig houden met “heidenmissies”, maar ook met retraitswerk en het houden van volksmissies op het platteland.¹ Hun priesters worden met “pater” aangeduid. Door het gebrek aan priesters van het bisdom kregen de Lazaristen deze taak te Nieuw-Einde toebedeeld. Zij hadden al ervaring met het werken in de mijnkolonies. Vlakbij, in Rumpen (Brunssum), waren zij al werkzaam na de start van de exploitatie van de Staatsmijn Hendrik in 1915. Daartoe geroepen door de enorme toename van de bevolking met vreemden en om zedeloosheid, socialisme en dergelijke te beteugelen, ter voorkoming van aantasting van het katholieke karakter en voorkomen van onrust bij de autochtone bevolking.

In 1960 werd Heerlen uitgebreid met een nieuwe woonwijk te Nieuw-Einde, bestaande uit circa 1200 woningen, gebouwd door de Vascomij. Hierdoor nam de bevolking daar aanmerkelijk toe, waarop de bisschop besloot, een nieuwe zielzorgenheid te creëren. De bestaande rectoraatkerk van Christus Koning aan de Anjelierstraat bleek te klein te zijn en bovendien mankeerde er nogal wat aan. Het rectoraat zou gesplitst kunnen worden. Christus Koning zou de zielzorg voor de 1150 RK gezinnen ten zuiden van de Anjelierstraat verzorgen en een nieuw op te richten rectoraat voor ca 700 gezinnen ten noorden van de Anjelierstraat.²

Op 16 juli 1964 bericht bisschop P. Moors de provinciaal der Lazaristen te Nijmegen, dat hij aan J. de Bakker opdracht geeft om een nieuw rectoraat te Nieuw-Einde voor te bereiden. Op 24 juli werd van de kansel van Christus Koning de gelovigen konde gedaan van het voornemen tot oprichting en werd de voorlopige grens vastgesteld, waartegen eenieder bezwaar kon indienen. Er kwamen geen bezwaren binnen, waarna bij besluit van de bisschop van 9 oktober de oprichting een feit was. De officiële naam van het rectoraat luidde H. Judas Thaddeüs³ te Nieuw-Einde.⁴

Eerste rector J. de Bakker

Het nieuwe rectoraat werd dus van het bestaande grondgebied van het rectoraat Christus Koning afgezonderd. Het territorium van het rectoraat lag ten noorden van de volgende grenslijn: vanaf raakpunt Passartweg,

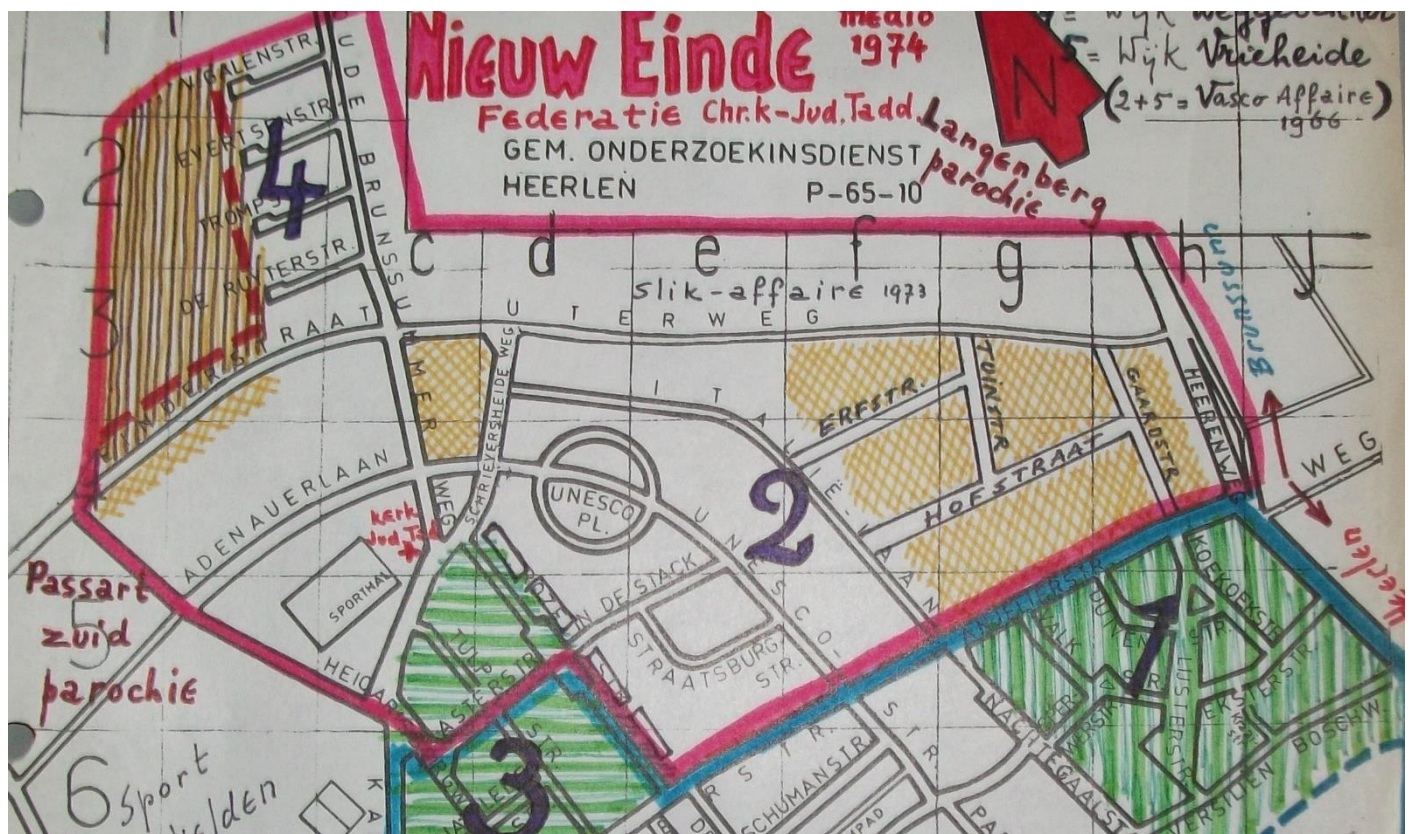
¹ P.Fr.L. Meer, P.v.d., Baur, F., Engelbregt, *De Katholieke encyclopaedie* (Amsterdam-Antwerpen, 1953)², deel 16, 292, 293.

² *Limburgs Dagblad (LD)*, 06-07-1965.

³ Soms ook wel geschreven als “Taddeüs”.

⁴ Rijckheyt, Inventaris van het rectoraat, nadien de parochie Christus Koning Heerlen; van de parochie Christus Koning - H. Judas Thaddeüs, alsmede van het voormalig rectoraat H. Judas Thaddeüs, 1928-2005, inv.nr. 495. Het parochiearchief bevindt zich ten dele bij Rijckheyt als in bewaring gegeven parochiearchief en is nog in bewerking.

Einderstraat en Varenbeukerweg, een luchtlijn naar het raakpunt Heicariborgweg-Kampstraat, vandaar de Asterstraat, dan de Rozenstraat tot aan de Anjelierstraat en van dit punt de Anjelierstraat in oostelijke richting tot de Herenweg, daarna de Herenweg in zuidelijke richting tot aan de eerstvolgende verharde weg en tenslotte deze verharde weg in oostelijke richting en een luchtlijn in het verlengde van deze weg tot aan de gemeentegrens; met dien verstande, dat de huizen aan weerszijden van de Rozestraat (vanaf de Asterstraat tot de Anjelierstraat) alsook de jongensschool en de huizen aan weerszijden van de verharde weg in oostelijke richting blijven behoren tot het rectoraat van Christus Koning, Nieuw Einde.⁵ KORTOM, vanaf het woonwagenkamp tot aan de Varenbeukerweg, vervolgens van de buitenweg die naar Treebeek loopt, in rechte lijn naar de Weggebekker en de Stack, met inbegrip van de aldaar gelegen nieuwe woningen. Van het oude gedeelte van Nieuw Einde zal de Asterstraat alsmede de helft van de Rozenstraat, vanaf het plantsoen, deel uit maken van de nieuwe parochie.⁶

Het rectoraat Judas Thaddeüs binnen de rode omlijning. De cijfers betreffen de wijken:
1 = Versiliënbosch, 2 = de Stack; 3 = Nieuw Einde, 4 = Weggebekker, 5 = Vrieheide.

Parochieel ressorteert het rectoraat, [evenals het rectoraat Christus Koning, HT], onder de parochie van de H. Cornelius te Heerlerheide en zal alle rechten bezitten zoals in de *Statua Diocesana* toegekend aan de *ecclesiae auxiliares*, alsmede het recht van dopen en begraven.⁷

⁵ Inv.nr. 495.

⁶ LD, 26-08-1965.

⁷ Inv.nr. 495. "Aan de rector wordt verleend algemene delegatie om bij huwelijken te assisteren binnen de grenzen van zijn rectoraat verleend en eveneens de macht om te dispenser in *periculo mortis et in casu perplexo* binnen de grenzen, waarin dat aan de pastoor gegeven wordt volgens canon 1043-1045. De rector kan in deze algemene delegatie tot huwelijksassistenties slechts subdelegeren: "singulis in casibus, expresse, sacerdoti determinato, ad determinatum matrimonium", overeenkomstig de normen van het recht. De pastoor mag aan de andere dienstdoende geestelijken van het rectoraat geen algemene delegatie geven, omdat het onzeker moet worden geacht, of deze *vicarii cooperatores parochia* zijn." De rector kreeg de opdracht als gedelegeerde van de pastoor te zorgen voor het huwelijksunterricht, huwelijksonderzoek en de huwelijksafkondiging in de rectoraatskerk en aantekening ervan in de huwelijks- en doopregisters.

Rector werd zoals gezegd J. de Bakker, met als eerste kerkbestuursleden tandarts W.P. v. Gemert en J.M. v. Doorn, werkzaam als accountmanager bij de NS, beiden wonend in de Italiëlaan.⁸ Eveneens werd op 18 oktober 1964 in de lagere school aan de Oud Brunsummerweg met goedvinden van het kerkbestuur het parochiecomité opgericht.⁹ Op papier was nu alles geregeld.

Uniek was het feit dat de 25-jarige mevr. Annie M.H. Hendriks-Vaessens, ingaande 1 september 1965 tot kerkmeester werd benoemd. Zij werd hiermee de tweede vrouwelijke kerkmeester in het dekenaat Heerlen, de jongste kerkmeester in het bisdom en waarschijnlijk in het hele land.¹⁰ Deze moderniteit was echter een aanpassing van de oude traditie, waarbij het kerkbestuur gekozen werd uit de diverse sociale geledingen of wijken. Het kerkbestuur werd dat jaar uitgebreid, waarbij vertegenwoordigers van werden gevonden

- van de mijnwerkers uit de oude buurt Nieuw Einde;
- van de burgerij en oude buurt Nieuw Einde en de Weggebekker;
- van de nieuwe wijk De Stack en tenslotte
- van de vrouwen.

Het kerkgebouw

Financiering en nieuwbouw.

Terwijl in het rectoraat Christus Koning in 1964 een nieuwe kerk gereed kwam en in gebruik werd genomen, kon men in het nieuwe rectoraat van voren af aan beginnen. De bouwkosten voor een nieuwe kerk werden begroot op drie ton, zij zou binnen vijf jaar klaar moeten zijn, mét een gemeenschapshuis. De locatie was een stuk grond, gelegen tussen het Unescoplantsoen, de Schrieversheideweg en de Italiëlaan.¹¹ Voor de bouw van een kerk is geld nodig. Rector De Bakker schreef rond kerstmis 1964 bedelbrieven naar hoogwaardigheidsbekleders in binnen- en buitenland, waaronder Amerika.

Steevast vermeldt hij, dat “zijn parochianen afkomstig waren uit geheel Europa: Duitsers, Italianen, Polen, Hongaren, Turken, Joegoslaven, Bohemen, Silezië, Kroatië, Spanje en allen werkzaam in de mijnen. Zij waren moeilijk te bereiken en te betrekken bij / voor hun religieuze behoeften. De H. Mis vond in de open lucht plaats, het was vaak regenachtig en winderig weer. Noodzakelijk is een gemeenschapshuis met kerk. Deze groep mensen is een vergeten deel onder de bevolking, weshalve hij de parochie naar H. Judas Thaddeüs heeft genoemd, de vergeten apostel en patroon van hopeloze zaken”, aldus de pater rector. Blijkens de brieven woonde hij in het *Vincencian house*, Anjelierstraat 42. Hij schroomde niet Konrad Adenauer aan te schrijven, maar die kon hem echter niet helpen. Daarnaast werd een speldjesactie gehouden, waardoor hij de bijnaam Speldjespater kreeg.¹²

In oktober 1964 kreeg pater Lazarist opdracht een kerk te bouwen in De Stack-Weggebekker-Nieuw Einde. Alvorens te bouwen moest hij f 100.000 bijeen gesprokkeld hebben. Na één jaar zwoegen bleek dat toch geen gemakkelijke opgave te zijn.¹³

Er werd een bouwfonds, het zogenoemde Judas Thaddeüsfonds, opgericht voor het inzamelen en het beheer van gelden. Het geld werd verstandig beheerd. Toen bleek, dat de gelden te weinig rente opleverden, werd het bedrag in 1971 belegd in 56 pandbrieven.¹⁴

⁸ Inv.nr. 495; LD, 12-10-1964.

⁹ Inv.nr. 701.

¹⁰ LD, 26-08-1965.

¹¹ Inv.nrs. 506, 525.

¹² De actie werd door een parochiecomité georganiseerd (A. Verlinde, voorzitter; mw. Nieuwhof-Baggen, secretaris; Th. v. Daele, penningmeester en J. Willems, bestuurslid) De organisatie en verkoop viel buiten verantwoording van het kerkbestuur, de opbrengsten werden overgedragen aan het kerkbestuur als stichtingsfonds voor eventuele bouw der kerk, inv.nr. 701.

¹³ Inv.nr. 505. Voor ‘speldjespater’ zie: LD, 26-08-1965.

¹⁴ Inv.nr. 525.

Ook moest de financiële verhouding met het rectoraat Christus Koning worden geregeld, de zogenaamde bruidsschat. Eenderde deel van de nieuw gebouwde pastorie aldaar zou eigendom worden van het rectoraat Judas Thaddeüs, vast te leggen in een notariële akte, tenminste, zo was de wens van het kerkbestuur. Uiteindelijk werd het 2/5 deel, met de daarbij behorende kosten.¹⁵

Hoewel in juli 1964 tijdens een persoonlijk onderhoud met het bisdom werd afgesproken, dat het bisdom een noodkerk zou bouwen, werd in september daarop de rector medegedeeld, dat hij een gebouwtje moest vinden om een noodkerk te starten. De oude kerk van Christus Koning aan de Anjelierstraat zou volgens de bisschoppelijk econoom geschikt zijn. De rector en de parochianen vonden het een minder goed idee [het gebouw verkeerde in een slechte toestand, HT]. En bij de mijn waren geen oude keten beschikbaar. Hoe verder te gaan?¹⁶

Tijdelijke huisvesting, de noodkerk

De inwoners moesten toch tussentijds droog de liturgische vieringen kunnen bijwonen. Parochianen kerkten nog in de Christus Koningkerk. De gelovigen zouden weer met nul moeten beginnen, zij waren immers afgescheiden van het rectoraat Christus Koning. Maar mogelijk zou er een boedelscheiding plaatsvinden. Te denken valt aan een tegenvergoeding voor de installatie van kerkbenodigdheden. De parochianen van Judas Thaddeüs hadden immers in het verleden ook al bijgedragen aan de [nieuwe] Christus Koningkerk.¹⁷ Een en ander werd dus geregeld met het verstrekken van hierboven vermelde bruidsschat.

Ondertussen werd naarstig naar een geschikt pand gezocht om als noodkerk dienst te doen. Nu lag naast dancing Manuela de boerderij van fam. Schillings.¹⁸

Gemeenteraadslid Jans wist te vertellen dat hoeve Carisborg met stallen en woonruimte, gelegen aan de Schrieversheideweg, ontruimd zou worden. Het kerkbestuur vond dit een geschikt pand ter inrichting van een kerkruimte in de opstallen. Het woonhuis zou geschikt zijn voor andere parochiële activiteiten, zoals jeugdbijeenkomsten, hetgeen de Stack-Weggebekker ontbeerde.

Op het verzoek van het kerkbestuur van 17 november 1964 antwoorde B&W op 17 februari 1965 dat zij genegen waren, het pand voor f 2.500 per jaar in gebruik te geven, exclusief f 300 voor gebruik van de verwarmingsinstallatie. Voor elke maand dat het kerkbestuur niet over het woonhuis kon beschikken, zou f 60 in mindering worden gebracht, terwijl de bedrijfsgebouwen per 1 maart 1965 in gebruik konden worden genomen, maar dan wel geheel voor eigen risico, totdat de raad hieromtrent besloten had. Bovendien was het binnen- en buitenonderhoud voor rekening van het kerkbestuur.

¹⁵ Inv.nr. 500.

¹⁶ Inv.nr. 701.

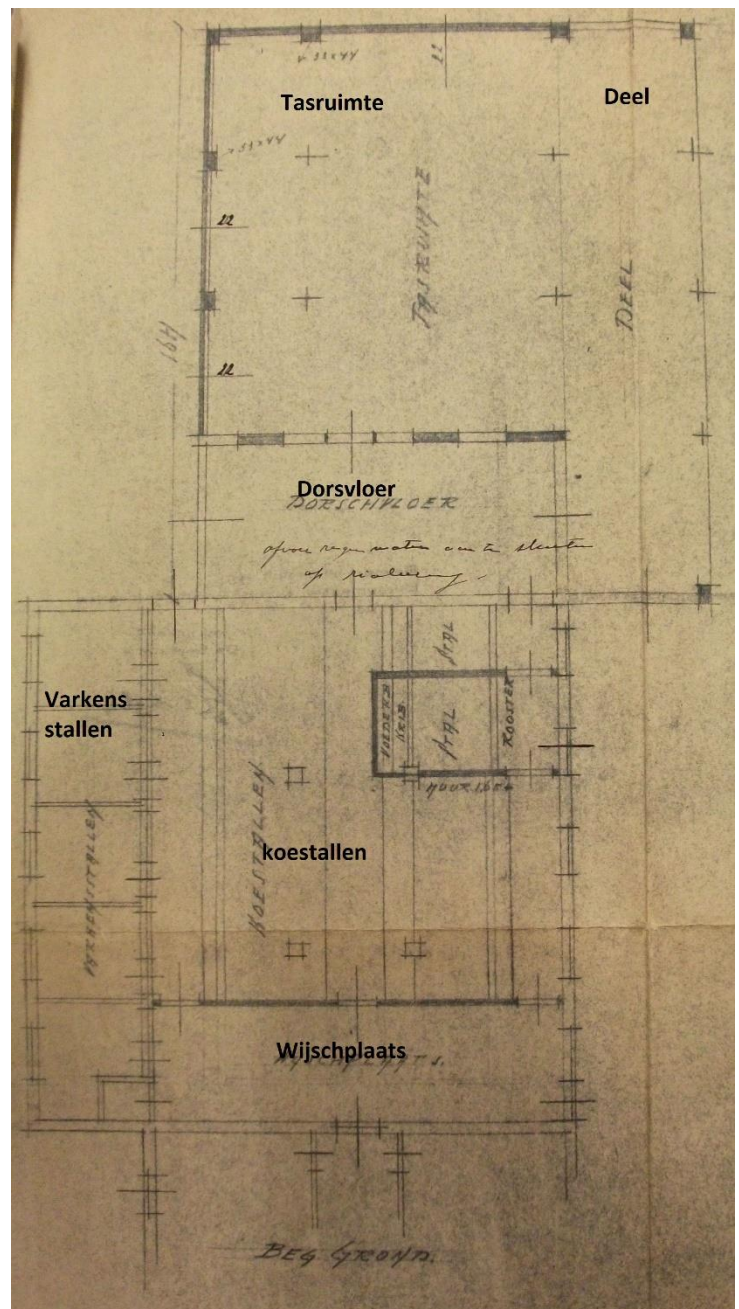
¹⁷ Inv.nr. 506.

¹⁸ Het pand was gebouwd in 1931, in 1932 werd er een kippenhok en karrenloods bijgebouwd, terwijl in 1936 "het boerenbedrijf vernieuwd werd". Rijckheyt, archiefnr. 016 gemeente Heerlen, 1919-1981, Bouwdossiers, inv.nrs. 1932/92a; 1931/217; 1936/41a; archiefnr. 415 Gemeente Heerlen, 1982-2008, inv.nr. 1985/463. Het pand werd in 1957 door de gemeente Heerlen aangekocht i.v.m. het bebouwingsplan Vrieheide. Zie Rijckheyt, 016 Gemeente Heerlen, Concept-inventaris van beschreven delen van het archief Heerlen, 1919-1969, inv.nr. 5462.

Het kerkbestuur gaat met de huur akkoord, maar uit hun antwoord van blijkt, dat de verwarmingsinstallatie nog niet was aangebracht. Het woonhuis en het terrein was een rommelomgeving en werd nog bewoond. Men wil de overeenkomst pas aangaan na ontruiming. Daarnaast diende het binnen-onderhoud van de gebouwen, het herstel van mijnschade en vernielingen door vroegere en vorige bewoners plaats te vinden en van het buitenonderhoud het verfwerk van ramen en deuren, de vernielingen door derden en een natuurramp op de kosten van de gemeentelijke verzekering plaats te vinden. Verder was er nog de lekkage van enige pannen, instortingsgevaar en brandgevaar vanwege een gammele schoorsteen. Het kerkbestuur wilde dus het buitenonderhoud niet voor hun rekening nemen. Indien de gemeente regelde het buitenonderhoud grondig te herstellen, was het kerkbestuur genegen, het binnen-onderhoud voor rekening nemen. Fijntjes herinnert men de gemeente eraan, dat de gebouwen tijdelijk in gebruik zouden worden genomen en dat deze gebouwen ook dienen voor verbetering van het maatschappelijk en sociaal klimaat van de wijk.

B&W gaan hiermee akkoord, maar de gebruiksvergoeding wordt dan wel verhoogd tot f 4.175 per jaar, exclusief f 300 voor de verwarmingsinstallatie. Daarmee gaat het kerkbestuur akkoord en B&W leggen deze zaak voor aan de gemeenteraad. Op 6 september keurt deze het tijdelijk verhuren goed. Na goedkeuring door gedeputeerde staten kon het huurcontact getekend worden. De bijkomende kosten, zegel- en registratiekosten, bedroegen resp. f 30,50 en f 0,50.¹⁹ Op 6 september 1965 begon de gemeente met het herstel.²⁰ En dat was hard nodig. De jeugd was druk doende de boel te vernielen of af te breken, waardoor het opknappen zeker een paar duizend gulden meer zou gaan kosten.²¹ Hiermee was een en ander met de gemeente afgehandeld.

Maar het kerkbestuur kan veel willen, het bisdom had uiteraard ook een (financiële) vinger in de pap. Pater De Bakker neemt contact op met de financieel econoom van het bisdom. Pater vermeldt, dat het pand enige jaren door de BB als opslagplaats werd gebruikt. Alvorens een overeenkomst aan te gaan, ging hij het pand eens bekijken. Hij vond, dat de gemeente eerst onderhoud moest plegen, omdat woonwagenuit weer beslag op de hoeve hadden gelegd. Die moesten óf een andere woning krijgen van gemeente óf voorlopig in de woning van de boerderij blijven.²²

¹⁹ Inv.nr. 506.

²⁰ Inv.nr. 507.

²¹ LD, 26-08-1965.

²² Inv.nr. 506.

En hoe moet een en ander gefinancierd worden?²³ Volgens De Bakker is het “hoog tijd, dat er iets gedaan wordt. De familiebijdrage loopt in de soep; nog geen f 12.000 toezegging per jaar, er is veel onkerkelijkheid, mogelijk op te vangen door een nieuw kerkgebouw. Hoe langer het trekt, hoe meer we achteruit zullen boeren op kerkelijk gebied.”

Tweede probleem is de salarisregeling van de rector, waarover nog geen regeling is getroffen. Deze wordt nu geregeld door beide kerkbesturen én door de congregatie. En verder, zoals De Bakker kernachtig uitdrukt: “Nou kan ik wel veel zwammen, maar men wil openheid, vooral als men aankomt om kerkbijdrage.”

Afspraken tussen bisdom en het rectoraat Christus Koning vóór het begin van de kerkbouw zijn nu niet duidelijk.²⁴ Maar De Bakker wenst een duidelijk antwoord van de econoom, hoe deze het denkt op te lossen. “Als men mensen aanspoort tot bijdrage en als hun oordeel niet overeenkomt met de besteding van hun geld, krijgt men ongewenst moeilijkheden en onwil. Misschien door een openheid en redelijke voorstelling hoe men in de toekomst het geregeld zal krijgen van hoger hand, er toch wel (wat) tot ieders tevredenheid kan gedaan worden. Judas Thaddeüs en Christus Koning zijn alle twee belanghebbenden, ze zijn dus niet onpartijdig. Gaarne had ik een rechtvaardige en onpartijdige oplossing of voorstel, waar over te delibereren valt. Het geeft u weer wat zorgen bij maar met dat geldelijk gedoe komt hier de geestelijke nood in het gedrang.”

Zes dagen later volgt het antwoord. Het salaris wordt betaald volgens de regeling bij het oude rectoraat, eventueel zoals dat van een kapelaan. Ter zake de boedelscheiding verwacht de bisschoppelijk econoom van het bisdom van Christus Koning een spontaal voorstel, hetgeen hij al eerder verwacht had. Komt dat er niet, dan volgt een voorstel van de econoom zelf. Voor de boerderij wacht men nog het aanbod van de gemeente af. Hierna volgen weer enkele opmerkingen over het onderhoud en de huur van het pand, overeenkomend met het eerder hierboven vermelde.

De inrichting

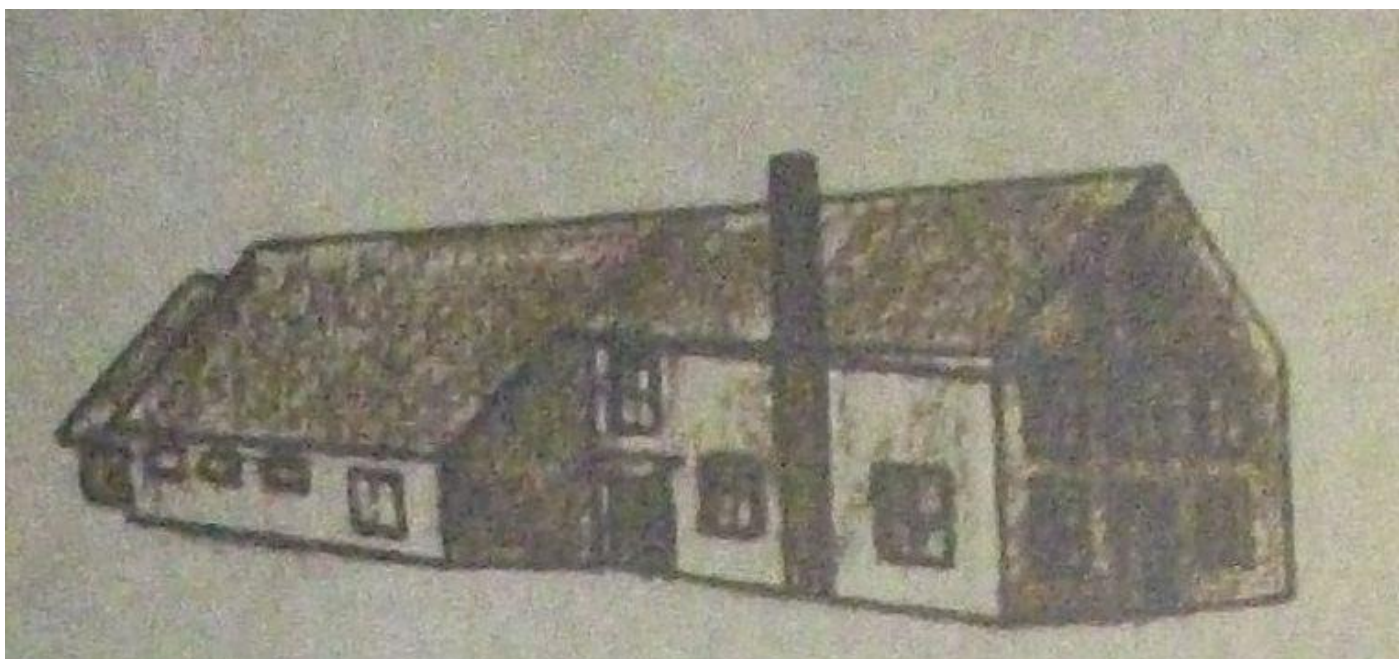
Ook voor de inrichting van de kerk was geld nodig. Voor de bouw van een nieuwe kerk stelde het bisdom f 30.000 beschikbaar. In tweede instantie zou dat gebruikt kunnen worden voor de inrichting van een noodkerk. De rector kon over een gedeelte van het bedrag beschikken. En volgens de algemeen econoom zou bij bevriende kerkelijke mogendheden ook wel iets om niet te verkrijgen zijn.

De Bakker gaat voortvarend te werk. Hij wil 200 stoelen á f 15,- per stuk. Hij wenst de cementen vloer te beleggen om “uit de vuilnis van het naakte cement te zijn. Dat kost met loon f 2200. Meubilair is al bij elkaar geschooid van bevriende pastores en kloosters. Het opmaken van de weg rond de kerk schat hij op f 1000. Het zijn grote bedragen voor de 5 jaar, die er minstens overheen gaan, vóór er een nieuwbouw komt. De mensen zijn gewend aan een fonkelnieuwe kerk [Christus Koning], ik kan ze niet versleten stoelen, allerlei banken en soorten stoelen aanbieden. Anders komt er geen mus meer in de kerk. Geschat dus f 8000, dan lijkt het op iets. Voor de rest word gezorgd voor giften en eigen werk. Hogerhand heeft ook interesse, dus niet alles komt op eigen kosten. Er blijft genoeg te doen om de huur op te brengen en voor de jeugd en oude van dagen ed. iets in orde maken. Men moet eens laten zien, dat arme parochies werkelijk geholpen worden.” Voor meubilair zoekt Bakker nog een tabernakel en een zwart/paarse en een witte koorkap. De rest heeft hij wel bij elkaar, hij “kan weer rustig doorwerken om geld voor nieuwe kerk te krijgen.” Als het bisdom niet helpt, moet hij het weinige, dat het actiecomité nieuwe kerk heeft ingezameld, gebruiken. “Als ik 1/3 van de beloofde f 30.000 krijg, red ik mij best en is alles picobello en zullen de gelovigen zich niet wanen in een schuur. Laat het bisdom ook eens over de brug komen”, zo schrijft de rector aan econoom Delhooven.²⁵

²³ Inv.nr. 507.

²⁴ Inv.nr. 506.

²⁵ Inv.nr. 506.

Uiteindelijk heeft hij inderdaad van een gulle gever 200 stoelen gekregen, die werden opgesteld als banken.²⁶ In 1965 ligt het altaar voor de noodkerk op de mijnzetel van de ON II te wachten, terwijl pastoor Kusters, onlangs vertrokken naar Oud-Valkenburg, zijn eigen kamerharmonium heeft afgestaan.²⁷ Nu wordt door het kerkbestuur en parochianen begonnen met de verbouwing. Veel gegevens zijn hierover, met uitzondering van datgene wat de notulen van het kerkbestuur vermelden, niet bewaard gebleven. Wel is uit februari 1966 een fragment van een klad bewaard gebleven, waardoor wij een inzicht krijgen in de indeling van het complex en de kosten van de verbouwing.²⁸

Ruimte II		f 335,84, E. Hosek
Ruimte III	Zolder boven kerkruimte	geen trap, vloer slecht, gebruik levensgevaarlijk
Ruimte IV	Achter kerk	gebruikt communiefeest 1966, poort, vloer en dorpel vernieuwd / hersteld, f 220,01, Boumans
	Schoorsteen	

In oktober 1966 worden in de kerk drie DRUgasars met gevelaansluiting gemaakt,²⁹ of geoffreerd door fa. Hosek, Anjelierstraat 68, kosten f 5.117,58, ongedateerd (verzonden aan J. Royen, Anjelierstraat 68). Hosek krijgt op 17-10-1966 opdracht van het kerkbestuur en de parochieraad om de gasverwarming in de kerk en in het woonhuis aan te leggen voor het bedrag van f 3.957,46, exclusief f 915 installatiekosten. Voor de inruil van twee oude haarden werd f 500 verkregen.

Kerk kamers	3 DRUgasars met doorvoer houten wand, 'gevelaansluiting en thermostaat
Vergaderlokaal	3 DRUgasars met schoorsteenaansluiting in kamer rector; kamer kapelaan en de spreekkamer
Sacristie	1 DRUgasars met schoorsteenaansluiting
	1 DRUgasars met gevelaansluiting en muurrooster

²⁶ LD, 26-08-1965.

²⁷ LD, 26-08-1965.

²⁸ Inv.nr. 506.

²⁹ Een DRUgasar is een gasgevelkachel.

Aangezien de verwarmingsinstallatie geheel ten laste van de kerk werd aangelegd, verzocht de rector, een beroep te doen op het solidariteitsfonds van het bisdom voor een bedrag van tussen de f 5500-f 6000.

De inzegening

Eindelijk was het dan zover. Op donderdag 28 oktober, de feestdag van de parochieheilige, werd de noodkerk met een korte plechtigheid ingezegend door deken Jochems en officieel in gebruik genomen met een avondmis om 7.00. Rond 8.00 vond een informele ontvangst in het parochiezaaltje plaats. Met ingang van 31 oktober zijn er op zondag H. Missen om 8.15, 9.15, 10.30 en 12.00 u. Deken Jochems merkt op, dat boerderijen tegenwoordig erg in trek zijn, maar "in plaats van een zomerverblijf of landhuis te maken, hebt u een riante ruimte weten te scheppen, waar de parochianen bijeen kunnen komen". Hij memoreerde ook de grote medewerking van de burgemeester, die door zijn persoonlijke bemoeienis veel had bijgedragen.³⁰

Na de opening werd de hooizolder omgevormd tot een soort parochiehuis, onder andere bedoeld voor de jeugd.³¹

Van het interieur van de kerk zijn voor zo ver mij bekend, geen duidelijke foto's overgeleverd. Uit het archief valt wel een en ander op te maken. In de verzekeringspolis staat wel de verzekering van de inventaris, doch deze is niet nader gespecificeerd.³² Toch kunnen we een beeld vormen van de inrichting. Er stond een Mariabeeld met standaard. Door de drukte bij plechtigheden in de kerk moest het kwetsbare beeld herhaaldelijk verplaatst worden.³³ Daarnaast stonden er vele bloemen, verzorgd door een werkgroep en nadien door een bloemist, al dan niet geschonken, bijvoorbeeld door bloemenhuis Immortel uit de Kampstraat.³⁴

Het oude trapharmonium voldeed uiteindelijk niet meer. Daarom werd in 1973 een loterij gehouden voor de aankoop van een nieuw kerkorgel, de loten zouden f 2000 opbrengen.³⁵

De bovenverdieping van het woonhuis en de westkant van de woning werd verhuurd aan een particulier als woning. Dat gebeurde vanaf 1971, toen het bisdom besloten had één priesterteam in stellen voor de bediening van de beide zielzorgeenheden in Nieuw-Einde. De hoeve Carisborg zou dan wel in gebruik blijven als kerk, maar niet meer bewoond worden door één van de teamleden.³⁶ Na de opheffing van het rectoraat in 1982 werd het pand beheerd door de parochie Christus Koning-Judas Thaddeüs.

³⁰ Inv.nr. 506.

³¹ LD, 26-08-1965.

³² Inv.nr. 508.

³³ Inv.nr. 510.

³⁴ Inv.nr. 511.

³⁵ Inv.nr. 512.

³⁶ Inv.nr. 509.

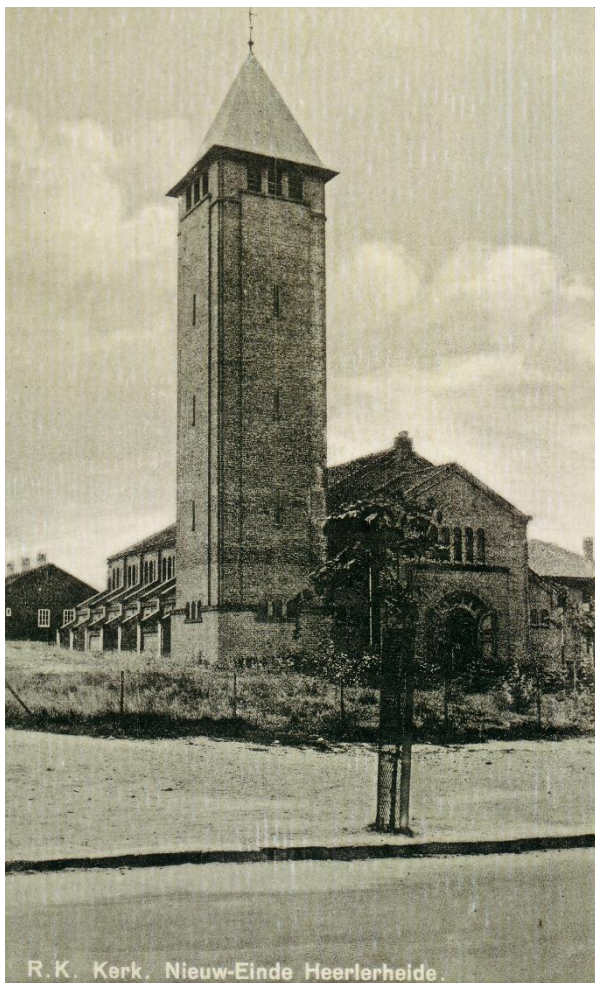
Parochiegemeenschap

Maar hoe zat het met de medewerking van de parochianen aan de opbouw van het nieuwe rectoraat? In een statistieke opgave aan het bisdom meldt de herder over zijn schapen dat "80% van de bevolking (huur)schuld heeft". Uit de paasplicht van 1964 blijkt, dat van de 1043 parochianen niet allen hun paasplicht vervuld hebben en er 480 'nonpascantes' zijn. Echter, gemiddeld 600 'pascantes' verschijnen geregeld in de kerk, de overige 'pascantes' komen maar af en toe; dus 65% van de parochianen.

Van een regelmatige collectebijdrage kan dus geen sprake zijn. Maandelijks bedragen (kerkengeld) van parochianen is veel minder dan verwacht, er is vooreerst geen noodkerk. Er zijn een stuk of vijf middenstanders, geen industriëlen en de meeste inkomsten komen van jonge mijnambtenaren of jonge ingenieurs en enkele onderwijzers. Welgestelden en beter gesitueerden trekken weg. Oude luitjes komen wel, maar leven op AOW, met ander woorden: er zijn geen inkomsten op grote schaal.³⁷

De Bakker schrijft in februari 1965: "De familiebijdrage loopt in de soep, er is nog geen f 12.000 toezegging per jaar".³⁸ Inderdaad, een schijnbaar hopeloze zaak.

Volgens de krant telde het rectoraat in 1965 673 gezinnen. In de naaste toekomst zou dat zich uitbreiden tot 1000 huishoudens. Carisborg zou jaarlijks f 10.000 aan huur moeten opbrengen. De huidige inkomsten, gegeven door de parochianen, zijn momenteel zeer laag, zodat de rector praktisch geheel aangewezen is op hulp van anderen.³⁹ Kortom, de gevolgen van de mijnsluiting deden zich gelden. [HT]

De oude Christus Koning-kerk en de nieuwe uit 1965 ontworpen door architect Jozef Fanchamps

³⁷ Inv.nr. 496.

³⁸ Inv.nr. 506.

³⁹ LD, 26-08-1965.

Een verandering in de kerkprovincie

In het algemeen mogen we stellen, dat de levensvatbaarheid van een parochie afhankelijk is van de parochianen. Zij onderhouden de parochie in woord en daad. In 1967 kwam in opdracht van de Bisschoppelijke Situerings Commissie een door het Kaski uitgevoerd wetenschappelijk onderzoek naar de problematiek rond de kerkenbouw gereed. Geconcludeerd werd dat het niveau van het zondagsmisbezoek het belangrijkste was. In stedelijke gebieden was het zondagsmisbezoek met 50% gedaald. Hiermee moest dus rekening worden gehouden bij het bepalen van de grootte van een nieuw te bouwen kerk en in de verhouding tussen de oude en de nieuwe wijk (het kerkrayon). Aldus waren drie kerk-planologische probleemsituaties te onderscheiden met betrekking tot:

- 1) de in snel tempo verrijzende wijken in de omgeving van stedelijke agglomeraties. Hoewel in de ontvolkende binnenstad een overcapaciteit aan kerkruimte bestaat, valt er niet aan te ontkomen in de nieuwe wijk een kerk te bouwen, bijvoorbeeld in Heerlen de H. Paulus;
- 2) de in snel tempo verrijzende wijken, die volledig verbonden zijn met de bestaande stedelijke bebouwing. Hier wordt in het algemeen gekozen voor een noodvoorziening, om daarna op termijn een nieuwe kerk te bouwen, bijv. Judas Thaddeüs;
- 3) de semi-stedelijke gebieden of het platteland, waar een kleine groei plaats vindt en niet de ontwikkeling leidt tot een geografische groei. Er ontstaat een ondercapaciteit, moeilijk op te vangen, waarvoor op termijn een verruiming van de kerkcapaciteit dient plaats te vinden, bijv. te Schinveld.

Het streven was om vóór en na 1971 deze kerkgebouwen te realiseren. Als experiment zal de kerk gecombineerd worden met een gemeenschapshuis.⁴⁰

Dit beleid had gevolgen voor het rectoraat Judas Thaddeüs. Ondanks de goede planning en hard werken bleven de financiële problemen bestaan. In 1968 werd het rectoraat Christus Koning tot parochie verheven.⁴¹ Hierdoor ressorteerde het rectoraat Judas Thaddeüs voortaan onder deze parochie en niet meer onder dat van de H. Cornelius te Heerlerheide.

Gaandeweg bleek dat het niet handig was twee rectoraten, beiden bediend door geestelijken van dezelfde orde, naast elkaar te laten bestaan. Normaal gesproken, zeker waar beide eenheden door dezelfde orde worden bediend, zou een samenwerking een logische gang van zaken zijn. Maar er zou sprake kunnen zijn van na-ijver, wat tot nadelige gevolgen bij het uitvoeren van taken zou kunnen leiden. Ook de parochianen zouden er nadeel van kunnen ondervinden. Ingevolge de bisschoppelijke plannen tot wijziging van de structuur van de zielzorg zou de parochiegeestelijkheid moeten samenwerken in een soort teamverband, waarbij uiteindelijk de parochiegrenzen zouden vervagen.

Op 28 december 1970 vertrok rector De Bakker naar Echt, hij werd daar kapelaan dekenale kerk. Een kapelaan van de Christus Koning-parochie kreeg als speciale opdracht de verzorging van de wijk Judas Thaddeüs. Uiteindelijk zou hierdoor de uitvoering van het beleid van het bisdom in het rectoraat en de parochie een feit worden. Het priesterteam was er klaar voor.

Het samenwerkingsverband rectoraat Judas Thaddeüs – parochie Christus Koning 1971-1982⁴²

Toen in 1971 de kapelaan van Christus Koning als speciale opdracht de verzorging van de wijk Judas Thaddeüs kreeg, werd het bisschoppelijk plan voor wat betreft de zielzorg een feit. Er kwamen

⁴⁰ LD, 26-01-1967.

⁴¹ *Analecta voor het bisdom Roermond* (1968), 216, 217.

⁴² De hoofdrolspelers bij het rectoraat Judas Thaddeüs waren de rectoren F.W.H. Leentjens (1971-1974); C.J.A. Loeffen (1975-1979); P.M. de Swart (1980-1982). Bij de parochie Christus Koning waren dat de pastoors A.Th. Bergs (1968-1972); F.W.H. Leentjens (1973-1974); C.J.A. Loeffen (1975-1980); P.M. de Swart (1980-1982). De kapelaans belast met de zielzorg voor Judas Thaddeüs waren L.G.C.M. Simons (1973-1976); P.M. de Swart (1973-1980); P.J.M. Frijters (1976-1982) en F.J.G. Bomers (1980-1982). Zie: J.G.C. Simonis, A.P.J. Jacobs, A.M.P.P. Janssen, *Zielzorgers in het bisdom Roermond 1840-2000* (Sittard, 2001), 75. En ook inv.nr. 535 en DL, 08-03-1973.

gecombineerde vergaderingen van beide kerkbesturen, al dan niet met de beide parochieraden. Het priesterteam was er klaar voor, het kerkbestuur van Judas Thaddeüs niet. Zij bleven het rectoraat besturen, wat hun betrof zonder rector, hoewel zij in principe deelnamen aan de gecombineerde kerkbestuursvergaderingen en zij het eens waren met een nog uit te werken federatieve samenwerking. In die federatieve samenwerking zagen zij vooral hún eigenheid, die niet verloren mocht gaan. Men wenste zich niet de wet voor te laten schrijven door die van de parochie Christus Koning. In juni 1973 werd een reglement opgesteld, om met de parochie Christus Koning in federatief verband te gaan samenwerken.⁴³

Dat was volgens het kerkbestuur een mooie reden, om in juli aan bisschop J. Gijsen een verzoek om verheffing van het rectoraat tot een parochie in te dienen. Op deze wijze zouden beide partijen in de federatie gelijkwaardige partners zijn.⁴⁴ Hun partner, c.q. de pastoor was overigens van dat verzoek niet op de hoogte gebracht. De vicaris-generaal vond dat blijkens zijn brief van november niet zo'n goed idee, immers, de planologische situatie was nog niet afgerond i.v.m. de sanering van de oude wijk en de ontwikkeling van de nieuwbouw. Daarnaast was de financiële situatie van het rectoraat van dien aard, dat van een zelfstandige exploitatie geen sprake was. Tenslotte zou een juridische zelfstandigheid leiden tot verwijdering van beide kerkbesturen in plaats van de nodige samenwerking. En over financiën gesproken, de bijdragen aan het priesterteam werden nauwelijks of maar gedeeltelijk betaald. Het rectoraat zou één priester volledig betalen, onder voorwaarde dat de drie priesters zich volledig volgens het rouleersysteem zouden inzetten.⁴⁵

Die verwijdering was er al sinds de samenwerkingsplannen. Volgens de pastoor lag het allemaal aan het kerkbestuur van Judas. Van de zes verplichte vergaderingen zouden er vier gemeenschappelijk gehouden moeten worden. Maar vaak kwamen uitnodigingen te laat of ontbraken agenda's over en weer. Meermalen verscheen een bestuurslid gewoon niet, of zonder papieren. Judas Thaddeüs behield haar eigen misboekje, had een ander misstipendium en voerde een eigen actie kerkbalans 1974; terwijl op de laatste drie gebieden toch echt moest worden samengewerkt. Ook zou het kerkbestuur zich teveel met het pastoraat bemoeien.

Tenslotte vroeg het kerkbestuur van Judas Thaddeüs aan het bisdom om tot parochie te mogen worden verheven, echter zonder medeweten van hun partner. Het rectoraat had het liefst een eigen rector gehad, zij zagen de samenwerking meer als een usurpatie.

Het kerkbestuur vindt dat de pastoor te eigenmachtig optreedt. Uiteindelijk wensen zij af te treden en dienen bij de bisschop hun ontslag in. Deze drijft de zaak niet op de spits en om de rust te bewaren krijgen zij eervol ontslag. We zitten dan in 1975. Uiteraard was er tussentijds door beide partijen veelvuldig contact met het bisdom over deze kwesties.

Na het ontslag van de kerkmeesters komt er voor het rectoraat én de parochie één kerkbestuur voor beide zielzorgeenheden, waarna de rust terugkeerde. De belangrijkste angel voor een samenwerking was weggenomen. Het nieuwe kerkbestuur werkte wel samen en aan her realiseren van de federatie; zij wenste geen zelfstandigheid met een eigen priester voor het rectoraat en zij erkende de federatieve vergadering als kerkbestuursvergadering. Ook kwam er één parochieblad.

Terecht merkte het priesterteam eerder op dat "wij destijds, zagen de federatie alleen maar zitten als de priesters zouden rouleren en pastoraal geen onderscheid zouden maken voor kerk, school, ziekenbezoek,

⁴³ Inv.nr. 498.

⁴⁴ Inv.nr. 497.

⁴⁵ Totaalindruk m.b.t. de verdeelsleutel van de kerkmeesters van Judas Thaddeüs: "Hieromtrent: wij zijn optimistisch, hopen dat u het aankunt en vooral MITS het priesterteam goed samen functioneert en de afval van het geloof, kerkelijkheid en gezinsbijdrage in de Christus Koning-parochie zal alleen nog meevallen indien er een goede aanpak van HUISBEZOEK plaatsvindt."

huisbezoek, noch in de tijd daaraan besteed, noch aan de grens van de parochies gebonden. We zouden des te meer van de federatie mogen spreken als er bovendien een wederkerige assistentie (hulp) tot stand zou komen tussen de twee kerkbesturen. Om dit te bevorderen heb ik in het begin op verzoek enige praktische mogelijkheden gereikt, die mij voldoende stof lijken te bevatten om gezamenlijk te kunnen vergaderen. Er zijn enige mogelijkheden gerealiseerd, maar er zijn ook een stel onmogelijkheden gebleken. Omdat het ontzettend moeilijk schijnt te zijn, los te komen van een eigen achtergrond van kerkgebouw en wijkstructuur.”

Het blijkt dus, dat het rector De Bakker toch gelukt was, in zes jaar tijd een hecht team te vormen van het afgescheiden gedeelte van Christus Koning. De moeilijkheid van de federatie zat niet in de twee kerkgemeenschappen of de twee kerken, maar in de twee kerkbesturen, aldus de pastoor. Het rectoraat wordt niet opgeheven in verband met de sanering van het bouwfonds en het bestaan van de kerk, waarmee de 150 kerkers per weekend geholpen zijn.

De bevolking zal zich hierom wel niet al te druk hebben gemaakt. De oude kolonieën werden driftig gesaneerd en nieuwe wijken werden uit de grond gestampt. De parochiegeestelijken schetsen dit in het midden van de jaren zeventig als hierna in de kaders wordt bechreven.

DE WIJKEN

Feit is, dat er snel gebouwd wordt en dat wegtrekkers uit Nieuw Einde spoedig weer terugtrekken naar hun vertrouwde grond, geholpen door huurcompensatie.

Judas Thaddeüs kreeg voorlopig de snelste aanwas van woningen en bevolking, naar schatting momenteel zo'n 200 gezinnen méér in twee jaar tijds, maar aan de kerkelijkheid is dat niet te merken tot op heden.

BEVOLKING.

Er zijn momenteel nog twee oudere woonkernen met een uitgesproken mentaliteit, die dorps aandoet en probeert te domineren binnen Nieuw Einde, t.w. Weggebekker, (wijk 4) waar het eigene fanatiek wordt verdedigd en waar de kerkelijkheid niet bij hoort, en Versiliënbosch, (wijk 1) waar veel oude mensen wonen die de vooruitgang, ook in de kerk, niet meer kunnen volgen en daardoor hun kerkelijke binding wat verwaarloosden, maar niet in hun hart. Hier is ook de mentaliteit gemoedelijker en het meest gebonden aan het verenigingsleven.

Van beide woonkernen kan gezegd worden, dat ze zelf vinden te ver van hun kerk af te wonen en de heuvelachtigheid vooral de oudere mensen parten speelt.

Voor wat de Vasco-woningen betreft in beide parochies, de lagere huur trekt, maar ook laat de gemeente op sommige blokken nogal wat a-sociale gezinnen los. Het aantal gescheidenen is in onze parochies erg hoog.

De CPN kreeg vele stemmen van Nieuw Einde. De jeugdbaldadigheid is groot en politieel is er veel te doen.

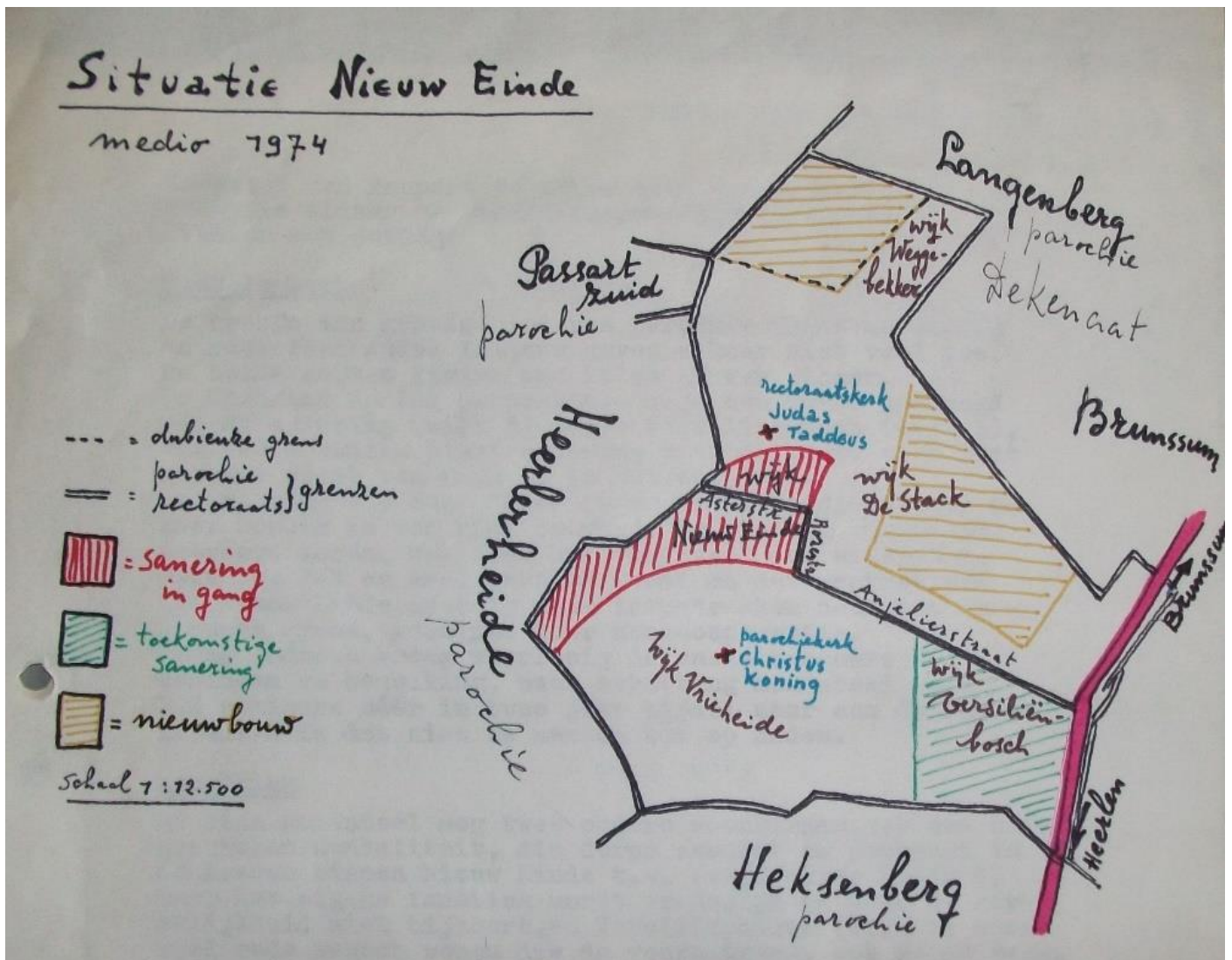
We hebben 3 basisscholen en twee kleuterscholen binnen beide parochies, in feite zijn het echter 4 basisscholen.

Het kindertal is hoog te noemen voor deze tijd, ook al door veel aantredende jonge gezinnen.

PASTORAAL BEKEKEN.

Er zijn veel probleemgevallen van allerlei aard. De oudere woonkernen verwachten een persoonlijke benadering (het oude huisbezoek) en anders hoeft het voor hen niet meer, getuige hun kerkelijkheid en gezinsbijdrage. Deze mensen hebben ook het meest kritiek op de tempel-van-een-kerk (Christus Koning) waar ze hun centen aan gaven en geen gehechtheid laten zien. Zelfs hun schoolgaande jeugd neemt deze

ontbinding over en er staat niets meer achter van-huis-uit, We proberen dit te ondervangen met catechese en schoolmissen.

KAART SITUATIE NIEUW EINDE MEDIO 1974 MET DE HIERONDER VERMELDE TEKST

De twee kerken van Nieuw Einde liggen een ½ KM uit elkaar. Het territorium van parochie en rectoraat is ongeveer van gelijke grootte. In het rectoraat Judas Thaddeüs wordt het meest nieuwbouw gepleegd, met een grotere hoeveelheid eengezinswoningen, dan flats.

De in- en uitstroom van gezinnen is in beide, parochie en rectoraat, erg groot, zo'n 250 per maand.

Geregelde zondagskerkers zijn er niet veel, in Judas Thaddeüs 150 per weekend, in Christus Koning 'n kleine 400 per weekend. Bij voorkomende begrafenissen en huwelijken uit het rectoraat, verkiest het merendeel toch de Christus Koningkerk.

Koloniementaliteit, tamelijk fanatiek, is merkbaar in de wijk Weggebekker en de wijk Versiliënbosch. Naar gelang oud-Nieuw-Eindenaren naar hun geboortegrond terugkeren in de nieuwbouw blijkt ook een andere geest.

De dorpse mentaliteit is echter overwegend afkomstig uit de oude inwoners, bijna niet te begrijpen door de nieuwkomers; de klikgeest van de eersten ligt daarom voor de hand, en de oude verenigingen draaien er nog steeds op en hun ledenwerving is moeilijk.⁴⁶

⁴⁶ Inv.nr. 701.

Toch wakkerde nadien nog even het oude strooien vuurtje op. Zoals eerder vermeld, werd t.b.v. de nieuwbouw geld ingezameld en beheerd door het zg. bouwfonds Judas Thaddeüs. Dat kon dus niet gebruikt worden voor de Christus Koning-kerk, zo meenden de beheerders.

Het bisdom stelt zich op het standpunt, dat het fonds een integraal bestanddeel vormt van het vermogen van het rectoraat. De beheerders ontkennen nog bevestigen dat. Het fonds is bedoeld voor de realisatie van een multifunctioneel gemeenschapshuis, waarin kerk en andere activiteiten gerealiseerd kunnen worden. Hiertoe wilde men een stichting oprichten en men vormde alvast een Actiecomité. Na overleg met de vicaris-generaal Castermans zou het afgetreden kerkbestuur het actiefonds overdragen aan de waarnemend voorzitter van het kerkbestuur en het laten beheren door het nieuwe kerkbestuur met een claim t.b.v. het rectoraat Judas Thaddeüs.⁴⁷ Maar schijnbaar komt men niet tot een vergelijk.

In maart 1976 zij er geruchten, dat de beheerders het bouwfonds niet willen overdragen. Zij verklaren aan het kerkbestuur dat die geruchten onwaar zijn. Zij willen het fonds wel overdragen, maar met een officiële schriftelijke verklaring, zodat zij niet meer aansprakelijk kunnen worden geteld voor het fonds na overdracht. Zij geven wel aan, na die overdracht hun ontslag als kerkmeester in te dienen.⁴⁸

Nadat in 1977 rechtskundige hulp werd ingeschakeld over deze heikele zaak, kwam uiteindelijk alles in kannen en kruiken. Het fonds diende afzonderlijk te worden geadministreerd, dus rechtens houdt het bisdom het toezicht hierop. Van een verklaring, zoals gevraagd, kon geen sprake zijn. Het kerkbestuur is verantwoordelijk voor het fonds en niet het comité. Uiteindelijk gaat het comité akkoord met besteding van gelden voor de nieuwbouw van de Christus Koningkerk op de grond van het rectoraat aan de Anjelierstraat, waardoor de jarenlange verdeling tussen kerkbestuur en comité in september 1977 beëindigd was.⁴⁹

Begrijpelijk waren die problemen wel. Jaren had men alles in het werk gesteld, om uit niets een nieuwe gemeenschap op te bouwen, vele acties gevoerd, met nog veel meer moeite geld ingezameld voor de

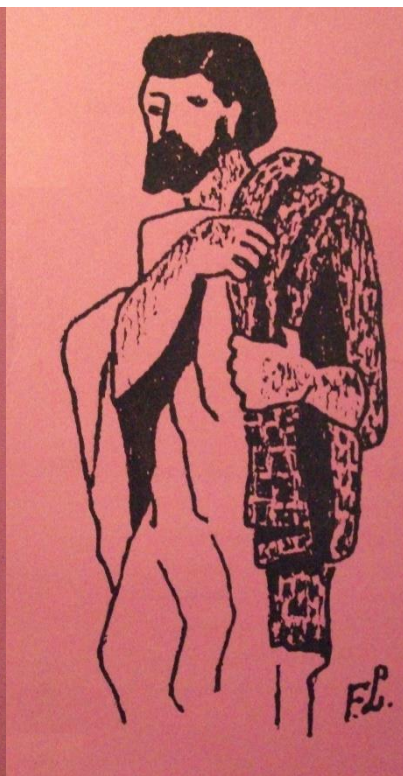
bouw van een nieuwe kerk en nu zou dit alles voor niets zijn geweest; de parochie Christus Koning zou de vruchten hiervan plukken.

Behalve de gebruikelijke liturgische taken werden uiteraard ook taken op sociaal gebied uitgeoefend. Aan bejaardenverzorgingstehuis Ter Eyck werd pastorale zorg verleend.⁵⁰ De priesters waren betrokken bij de wijkraad en het opbouwwerk, waarvoor het woonhuis van de kerk ter beschikking werd gesteld.⁵¹ Ook werd aan de Mater Amabilisschool onderwijs gegeven.⁵²

Judas Tadeüs ter Eer,
(patroon voor hopenloze zaken).

Stille apostel, Judas Tadeüs,
gij, de neef van Onze Heer,
hebt in uw leven Jezus begrepen;
Deze liefde is uw eer
Door dik en dun trad gij Zijn voetspoor,
gij waart nooit ten einde raad.
Help mij volgen uw bereidheid,
tot de hemel opengaat.

Hulpbehoevend sta ik voor u
vragend steun in duisternis;
Gij kunt die geven om mijn bidden
„Lof aan God” u heilig is.
Moed en ned'righeid tesamen,
hoopvol werd gij martelaar;
Zo wilde u op Jezus lijken.
Maak dan ook mijn bede waar. Amen.

⁴⁷ Inv.nr. 526.1.

⁴⁸ Inv.nr. 527.

⁴⁹ Inv.nr. 528.

⁵⁰ Inv.nr. 544.

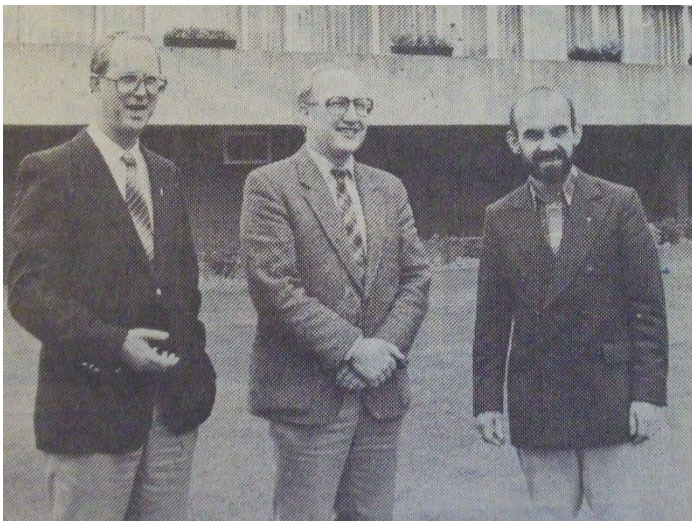
⁵¹ Inv.nrs. 588, 559.

⁵² Inv.nr. 561.

Opheffing van het rectoraat

Op 21 juni 1982 verzocht het kerkbestuur van de parochie Christus Koning-Judas Thaddeüs aan bisschop Gijzen om het kerkgebouw te mogen sluiten en het rectoraat op te heffen. Sinds Pasen 1982 vonden er geen eucharistievieringen plaats in de noodkerk en sinds alleen in de kerk van Christus Koning gekerkt kon worden, was het kerkbezoek aanmerkelijk teruggelopen. Na de benoeming van kapelaan Hanneman tot pastoor in de parochie vond het kerkbestuur het onnodig twee kerkgebouwen aan te houden, de parochianen waren thans aan de nieuwe situatie gewend. De bisschop reageerde snel. Bij brief van 2 juli stemde hij hiermee in en besloot het rectoraat m.i.v. 1 september op te heffen en het grondgebied van het rectoraat toe te voegen aan de parochie Christus Koning.⁵³

De periode van grootscheepse saneringen en nieuwbouw in de wijken was grotendeels achter de rug. Maar de door de gemeente geplande uitbreiding van Heerlen-Noord werd maar ten dele uitgevoerd, waardoor de nieuwe, na de oorlog gestichte, rectoraten aldaar uiteindelijk niet levensvatbaar bleken te zijn.

Het driemanschap voor de gecombineerde parochie: P. de Swart, F. Bomers en F. Frijters, 1982

Installatie in 1980 van pastoor P. de Swart en F. Bomers

In 1982 vertrokken de Lazaristen uit de beide zielzorgeenheden. Zij waren op leeftijd en er was geen opvolging te verwachten vanuit hun orde.⁵⁴ Daarnaast moest de Christus Koningkerk ofwel afgebroken, ofwel gerestaureerd worden, een miljoenen kostend project. Zij waren zo realistisch, dat zij inzagen, dat ze de bouw van een nieuwe kerk niet op zich konden nemen. In overleg met de deken gaven zij de parochie terug aan het bisdom.⁵⁵

Daardoor zitten we in de geschiedenis van de parochie Christus-Koning – Judas Thaddeüs, onderdeel van de geschiedenis van het rectoraat Christus Koning en rechtsopvolgers, waarover een andere keer meer. Wel dit: Na een alarmerend bericht begin 1984 dat de Christus Koningkerk moest worden afgebroken en herbouwd, bleek dat uiteindelijk toch voor restauratie was gekozen.⁵⁶ Een loterij bracht daarvoor het geld bijeen en in 1986 was 'het nieuwe Jeruzalem' weer bewoonbaar gemaakt, zo kopte de krant.⁵⁷ Na samenvoeging van acht parochies in Heerlen Noord medio 2004 werd ook de Christus Koningkerk na Kerstmis 2004 buiten gebruik gesteld.⁵⁸

⁵³ Inv.nr. 499.

⁵⁴ *Limburgs Dagblad*, 10 september 1982, p. 17.

⁵⁵ Inv.nr. 631, *Parochieblad de Schakel* 1982, 13-20 februari.

⁵⁶ *Limburgs Dagblad*, *Dagblad voor Oostelijk Zuid-Limburg*, 15 februari 1984, p. 15.

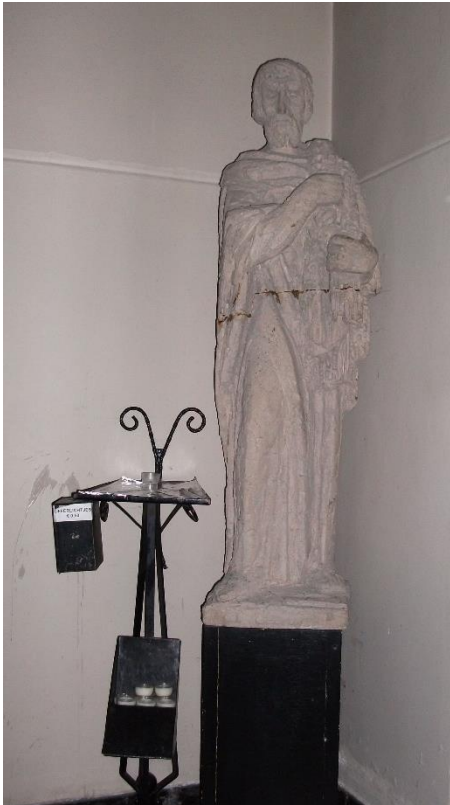
⁵⁷ *Limburgs Dagblad*, *Dagblad voor Oostelijk Zuid-Limburg*, 29 maart 1985, p. 19 en 4 juli 1986, p. 17.

⁵⁸ *Limburgs Dagblad*, *Dagblad voor Oostelijk Zuid-Limburg*, 11 juni 2004 en 18 maart 2005.

Wat is nu nog zichtbaar van het rectoraat Judas Thaddeüs?

Allereerst hoeve Carisborg. Het zou aardig zijn, aan de hoeve een plaquette te vestigen met een korte beschrijving haar functie als noodkerk.

In de Corneliuskerk staat het mooie beeld van de H. Judas Thaddeüs opgesteld. In diezelfde Corneliuskerk staat ook het Mariabeeldje op standaard, eertijds geschonken door J. Daemen, dat afkomstig is uit de noodkerk van het rectoraat.⁵⁹

Zichtbare overblijfselen: de beelden van Judas Thaddeüs en Maria in de Corneliuskerk en in het archief dit soort prenten en uiteraard de briefwisseling. En ook de 'hoeve' waarin eens de kerk gevestigd was.

⁵⁹ Inv.nr. 510.